

TMA970 Inledande matematisk
analys FI/TM1
Lösningar 31/10-2018

- ① (a) divergent; (b) divergent;
 (c) konvergent; (d) konvergent;
 (e) konvergent; (f) konvergent.

② (a) $\sqrt{x+\sqrt{x}} - \sqrt{x} =$

$$= \frac{(\sqrt{x+\sqrt{x}} - \sqrt{x})(\sqrt{x+\sqrt{x}} + \sqrt{x})}{\sqrt{x+\sqrt{x}} + \sqrt{x}} =$$

$$= \frac{x + \sqrt{x} - x}{\sqrt{x}(\sqrt{1 + \frac{1}{\sqrt{x}}} + 1)} = \frac{1}{\sqrt{1 + \frac{1}{\sqrt{x}}} + 1} \xrightarrow{x \rightarrow \infty} \frac{1}{2}$$

(b) $\frac{\sqrt{1+\tan x} - \sqrt{1+\sin x}}{x^3} =$

$$= \frac{x + \tan x - x - \sin x}{x^3(\sqrt{1+\tan x} + \sqrt{1+\sin x})} =$$

$$= \frac{\sin x}{x} \cdot \frac{\frac{1}{\cos x} - 1}{x^2} \cdot \frac{1}{\sqrt{1+\tan x} + \sqrt{1+\sin x}} =$$

$$= \frac{\sin x}{x} \cdot \frac{1}{\cos x} \cdot \frac{(1-\cos x)(1+\cos x)}{x^2(1+\cos x)} \cdot \frac{1}{\sqrt{1+\tan x} + \sqrt{1+\sin x}}$$

$$(1-\cos x)(1+\cos x) = 1 - \cos^2 x = \sin^2 x$$

$$= \frac{\sin x}{x} \cdot \frac{1}{\cos x} \cdot \frac{\sin^2 x}{x^2} \cdot \frac{1}{1 + \cos x} \cdot \frac{1}{\sqrt{1 + \tan x} + \sqrt{1 + \sin x}} \quad \textcircled{2}$$

$$\rightarrow 1 \cdot \frac{1}{1} \cdot 1^2 \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$$

---

③ $f(x) = \frac{\ln x}{\sqrt{x}} \quad D_f: x > 0$

Nullställen: $f(x) = 0 \Leftrightarrow \ln x = 0$
 $\Leftrightarrow x = 1$

$f(x) < 0$ i $(0, 1)$
 $f(x) > 0$ i $(1, \infty)$ } tecken

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\sqrt{x}} = \frac{-\infty}{+0} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln x}{\sqrt{x}} = 0 \quad (\text{standardgränsvärde})$$

inga vertikala asymptoter
 sned (horisontell) asymptot
 i $+\infty$: $y = 0$

$$f'(x) = \frac{\frac{1}{x} \sqrt{x} - \frac{1}{2\sqrt{x}} \ln x}{x} =$$

$$= \frac{2 - \ln x}{2x^{3/2}} = 0 \quad \text{för } x = e^2$$

x	0	e^2
f'	$+$	$-$

$\Rightarrow f$ växande i $(0, e^2)$,
 avtagande i (e^2, ∞) , lok. max i $x = e^2$

$$f''(x) = \frac{-\frac{1}{x} \cdot 2x^{3/2} - 2 \cdot \frac{3}{2} \cdot \sqrt{x} (2 - \ln x)}{2 \cdot 2x^3} \quad (3)$$

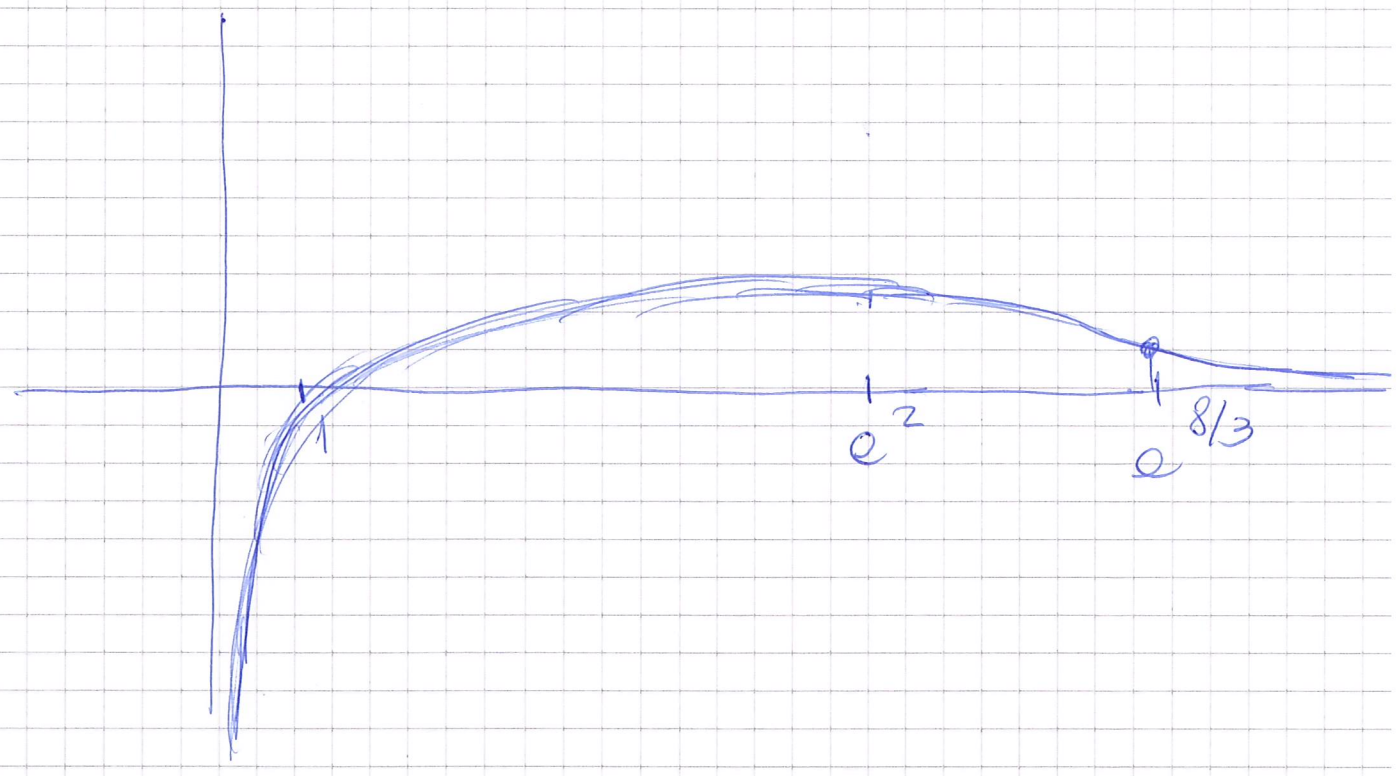
$$= \frac{-1 - 3 + \frac{3}{2} \ln x}{2x^{5/2}} = \frac{3 \ln x - 8}{4x^{5/2}}$$

$$f'' = 0 \iff x = e^{8/3}$$

x	0	$e^{8/3}$	
f''	-	0	+

x	0	1	e^2	$e^{8/3}$	$+\infty$
f	$-\infty$	↘ 0 ↗	lok. $\left(\frac{2}{e}\right)$ max	↘ 0 ↗	0
f'		+	+	0	-
f''		-	-	0	+

reflexion

4

4. (a) $\int \frac{\cos x}{2 + \cos 2x} dx =$

$$= \int \frac{(\sin x)'}{\sqrt{3 - 2\sin^2 x}} dx = \left[\sin x = t \right. \\ \left. (\sin x)' dx = dt \right] =$$

$$= \int \frac{dt}{\sqrt{3 - 2t^2}} = \frac{1}{\sqrt{3}} \int \frac{dt}{\sqrt{1 - \left(\frac{\sqrt{2}}{3}t\right)^2}} =$$

$$= \frac{1}{\sqrt{3}} \cdot \sqrt{\frac{3}{2}} \arccos \sqrt{\frac{2}{3}} t (+C) =$$

$$= \frac{1}{\sqrt{2}} \arccos \left(\sqrt{\frac{2}{3}} \sin x \right) (+C)$$

(b) $\int_0^{1-\varepsilon} \arccos x dx = \left[x \arccos x \right]_0^{1-\varepsilon} -$

$$- \int_0^{1-\varepsilon} \frac{x}{\sqrt{1-x^2}} (-1) dx =$$

generalisiert!

$$= (1-\varepsilon) \arccos(1-\varepsilon) - 0 +$$

$$+ \frac{1}{2} \int_0^{1-\varepsilon} \frac{(x^2)'}{\sqrt{1-x^2}} dx = (1-\varepsilon) \arccos(1-\varepsilon) -$$

$$- \frac{1}{2} \int_0^{1-\varepsilon} \frac{(1-x^2)'}{\sqrt{1-x^2}} dx =$$

$$= (1-\varepsilon) \arccos(1-\varepsilon) - \frac{1}{2} \cdot 2 \left[\sqrt{1-x^2} \right]_0^{1-\varepsilon}$$

5

$$\xrightarrow{\varepsilon \rightarrow 0} \arccos 1 - \sqrt{1-1^2} + \sqrt{1-0^2} =$$

$$= 0 - 0 + 1$$

OBS! Båda deluppgifterna kan göras på andra sätt, t ex.

(a) med universalsubstitutionen, och
(b) med substitutionen $x = \cos t$.

5. (i) $|\sin x - \sin y| = \left| 2 \sin \frac{x-y}{2} \cos \frac{x+y}{2} \right|$

$$\leq 2 \left| \sin \frac{x-y}{2} \right|$$

För $\frac{|x-y|}{2} \leq \frac{\pi}{2}$ har vi

$$2 \left| \sin \frac{x-y}{2} \right| = 2 \sin \frac{|x-y|}{2} \leq 2 \frac{|x-y|}{2}$$

För $\frac{|x-y|}{2} \geq \frac{\pi}{2} (>)$ har vi

$$2 \left| \sin \frac{x-y}{2} \right| \leq 2 \leq 2 \cdot \frac{|x-y|}{2}$$

(ii) Enligt Lagranges medelvärdesats

$\exists \xi$ mellan x och y s.a. ($f = \sin$)

$$(x \neq y) \quad |\sin x - \sin y| = \left| f'(\xi) \right| |x-y| \leq |x-y|$$

$$= |\cos \xi|$$

För $x=y$: $0=0$, gäller fortfarande.

(6) Om $f(x_1) = \dots = f(x_n)$,
så kan ξ väljas som vilken
som helst av punkterna $x_k, k=1, \dots, n$.

Om $\exists k, l : f(x_k) \neq f(x_l)$:
utan inskränkning kan vi anta
att $f(x_1) = \min(f(x_1), \dots, f(x_n))$,
och att $f(x_n) = \max(f(x_1), \dots, f(x_n))$
 $\frac{f(x_1) + f(x_2) + \dots + f(x_n)}{n} \in (f(x_1), f(x_n))$

$\Rightarrow$ enligt satsen om
mellanliggande värden

$\exists \xi$ mellan x_1 och x_n s.a.

$$f(\xi) = \frac{f(x_1) + \dots + f(x_n)}{n}$$

$x_1, x_2 \in (a, b)$, intervall

$$\Rightarrow \xi \in (a, b)$$